

Haarlem en omgeving

Expositie

Expositie 'Erbarme dich', Lia Kok, schilderijen en Marie-Thérèse Dijkman, Grote of St. Bavokerk, t/m 18 aug., ma-za, 10-17 u. Meer informatie: www.liakok.nl en www.marietheresedijkman.nl. Opening: zo. 10/7, 20 u. na de vespersdienst, m.m.v. Trio Arioso, dat de aria 'Erbarme dich' uit de Matthäus Passion met zang en instrumentale begeleiding zal doen klinken.

Expositie in Grote Kerk met allure Lijdensweek

Werk van Marie-Thérèse Dijkman en Lia Kok in de Grote Kerk.

FOTO UNITED PHOTOS/PAUL VREEKER

Erbarme dich is niet de eerste associatie die je hebt bij een zomertentoonstelling. Zelfs niet als die plaatsheeft in de Grote of St. Bavokerk in Haarlem. Bachs Matthäus Passion link je toch eerder aan de week voorafgaand aan Pasen, waarin het lijden van Jezus centraal staat. Maar de expositie in de kooromgang van de Oude Baaf is vreemd genoeg van zomerse allure. Zwaar en licht tegelijk. Het maakt niet uit dat het bliksemt of dat de zon schijnt. Dat maakt het werk van de twee kunstenaars, Marie-Thérèse Dijkman en Lia Kok wel duidelijk. De lichtheid van de gips-witte beelden van Marie-Thérèse Dijkman rijken omhoog, gaan over afhankelijkheid en kwetsbaarheid, angst, verval en misschien wel naderende dood. Alles waar je als mens niet zomaar vat op hebt. In een vitrine liggen gebroken, gipsen mensenresten te versterven. 'Gewonde beelden' noemt ze haar slanke sculpturen, die gaan over 'de tragiek van de menselijke conditie'. Op een of andere manier spreekt er een hoop uit die armen die elders in de kerk naar de hemel

'Erbarme dich' gebaseerd op Mattheus Passie van Bach

rijken, in schril contrast met de witte, gehavende hoofdjes en kinderkopjes en gipsen handen die met hun nagels krabben naar iets dat niet aanwezig is, eventjes eerder in de omgang van het koor. Imposant. Je bent je er bijna niet van bewust dat op deze plaats al vijftienvintig jaar regelmatig tentoonstellingen plaatshebben in deze historische kerkelijke omgeving. Vier jaar geleden meldde Jan

Rotger Tooren zich aan als lid van de expositiecommissie van de Oude Baaf: „Er was nog maar een lid van de commissie over. Toen ik als lid van het kerkenraadsbestuur uitstapte, kon ik hiermee verder. Die omgang van het koor is heel mooi. We willen daar graag iets exposeren, het liefst geëngageerde kunst die raakt aan bezinning, geloof en leidt tot introspectie. Dat mensen geraakt worden of verwonderd raken. Dat betekent niet 'zwaar' of 'beladen'”. „Soms is het lichtniveau schitterend – niks meer aan doen – maar op donkere dagen is de wandverlichting wel handig. Toch hebben we bewust niet voor kunstverlichting gekozen. Eens per jaar doen we eigenlijk iets samen met onze burens, de Vishal, de expositie met

de Vrienden van de Bavo. Die is door omstandigheden verschoven naar zomer 2017. 'Erbarme dich' stond voor de Lijdensweek van volgend jaar gepland. Maar deze ruil komt prachtig uit. Zo krijgt de passie uit de paasweek ook nog eens de aandacht van toeristen en het zomerse kerkpubliek.” „De Bavo heeft nog steeds in de eerste plaats een religieuze functie. Dat geeft soms best wat belemmeringen als je wat met, de Viering, de gebedsruimte onder de oorspronkelijk geplande toren wilt, waar nu die prachtige dakruiter oprijst in het midden van de kerk. Maar de kerk, de ruimte en wat we erin willen en kunnen laten zien, kunnen elkaar wél versterken. Dat is zoeken, de symbiose ontstaat al doende. Niet per se religieuze

kunst in een religieuze ruimte, maar wel dingen die aanzetten tot denken.”

„De Haarlemse Kunstenaar Piet Zwaanswijk maakte bij het hoogkoor ooit een prachtige voorstelling rond het thema 'Gevangenen bezoeken' bij een van de eerste Broodbankacties, die we hier rond de Kerst altijd hebben. En met de Fokkertentoonstelling hebben we natuurlijk ook een mooi aandeel geleverd, toen we hier zijn Spin konden laten zien, waarmee hij honderd jaar geleden nog een rondje om de Bavo gevlogen heeft.”

Marie-Thérèse en Lia kennen elkaar van de Vakopleiding voor Autonome Beeldende Kunst van de Kunstacademie Haarlem Leiden aan de Kleine Houtweg in de Spaarnestad. Daar kwamen ze ook Jan Rotger tegen.

Dat 'Erbarme dich' tijdens deze zomermaanden een plaats heeft gekregen in de Oude Baaf berust min of meer op goddelijk toeval. De titel voor de expositie is oorspronkelijk geënt op het werk van Lia Kok. „Maar ik heb ze eigenlijk niet voor deze omgeving gemaakt, al komen ze in deze omgeving wel prachtig tot hun recht.”

Lia werkt op loshangende linnen doeken van groot formaat. Je zou het wandkleden kunnen noemen. Haar mensfiguren ademen een wat treurige poëzie. „Het 'Erbarme dich' uit de Matthäus Passion van Bach vind ik prachtig. Alle zinnen uit dat koraalkeren terug in de titels van de werken in deze serie. Wat we hier laten zien, is niet zo zeer religieus geïnspireerd, al heeft het wel iets transcendent. Het werk van Marie-Thérèse en dat van mij versterkt elkaar. Het gaat over lijden, maar we hopen dat het de kijker een emotionele herkenning geeft, die wat licht en lucht brengt.”

Mea Culpa.

SCHILDERIJ LIA KOK

Nuel Gieles